

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

Pla Interdepartamental de Salut Pública **|PINSAP|**

Febrer 2014

La Salut en totes les polítiques és una prioritat estratègica a nivell internacional i estatal

Objectius estratègics de l'OMS Salut 2020: Major equitat i millor governança per a la salut

12. **Salut 2020** reconeix que els governs poden aconseguir millores reals a la salut **si treballen transversalment des de tot el govern** en 2 objectius relacionats:

- Millorar la salut per a tothom i reduir les desigualtats
- Millorar el lideratge i la governança participativa per a la salut

Hi ha experiències en marxa a Finlàndia, Austràlia del Sud, Califòrnia

La salut és un bé fonamental per a la majoria de la població...

**World Health
Organization**

REGIONAL OFFICE FOR **Europe**

“The enjoyment of the highest attainable standard of health is one of the fundamental rights of every human being.”

WHO Constitution

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

La salut es crea en el context de la vida diària, quotidiana, *on la gent viu, treballa, estima, juga....*

La millora de la salut de la població depèn de:

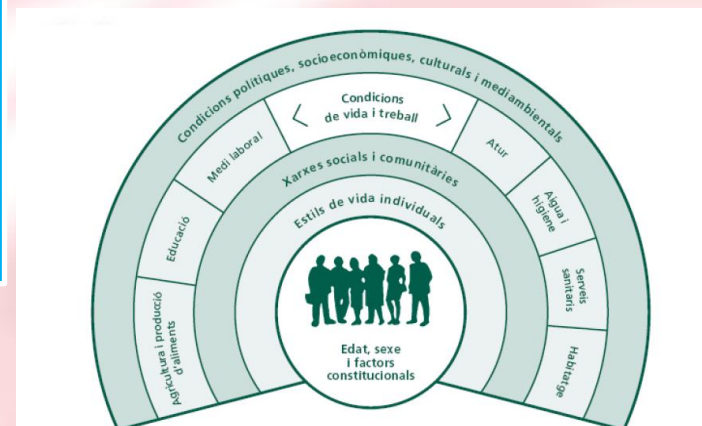
**Fer de la salut
“l’ocupació”
(business) de
cadascún**

(La persona és la protagonista i es responsabilitza de la seva pròpia salut)

**Fer de l’opció
saludable,
l’opció més
fàcil**

**Garantir l’equitat i la
sostenibilitat**

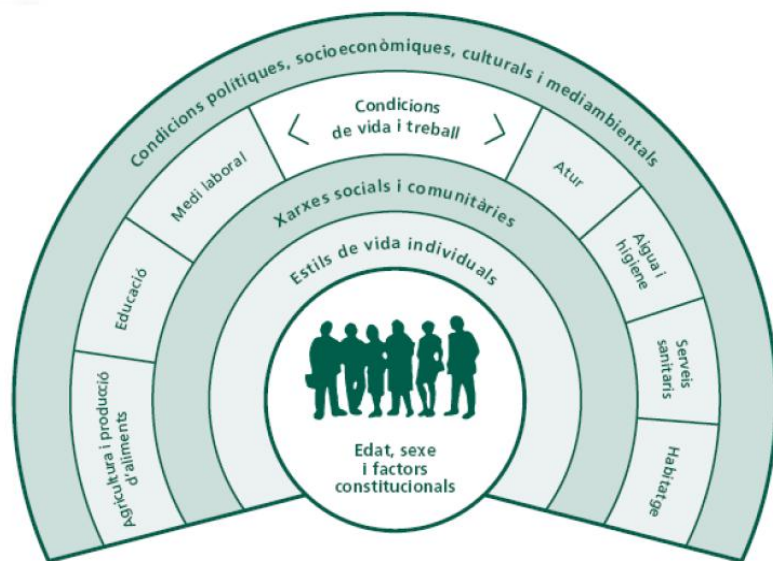
Adaptat per l'ASPB de Dahlgren G., Whitehead M, 1991

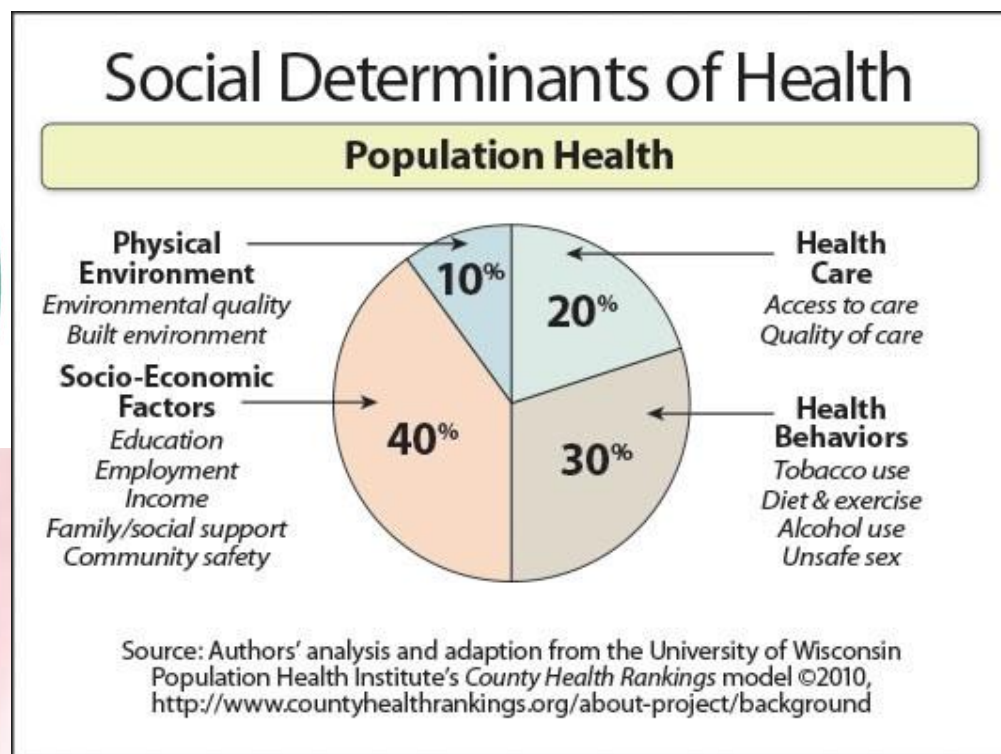
Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

A partir de Kickbusch 2006 sobre Ottawa Charter 1986

El 80% dels determinants de la salut es troben fora del sistema sanitari !

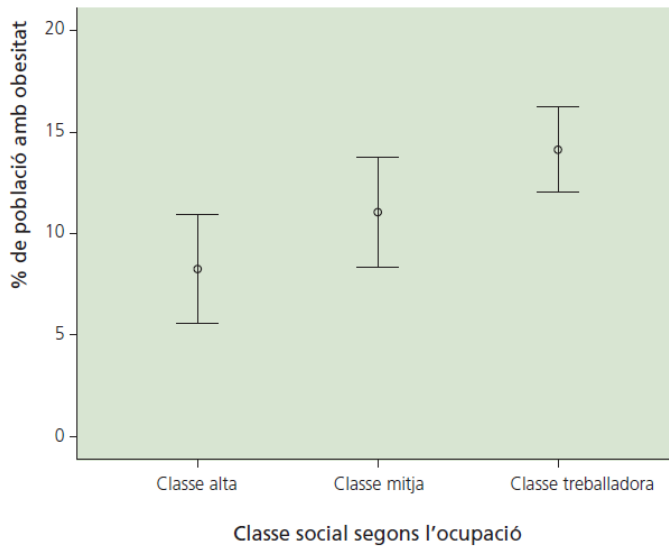
Adaptat per l'ASPB de Dahlgren G., Whitehead M., 1991

Les desigualtats socials es relacionen amb la salut

Figura 2.

Percentatge de població de 19 anys i més amb obesitat segons classe social (dades declarades). Catalunya, 2010

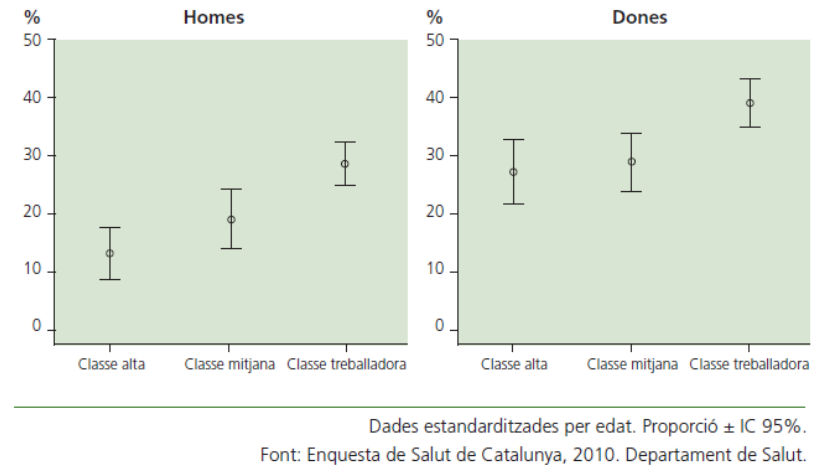
Obesitat

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

Figura 2.

Prevalença de mal d'esquena lumbar (IC 95%) segons classe social i sexe. Catalunya, 2010

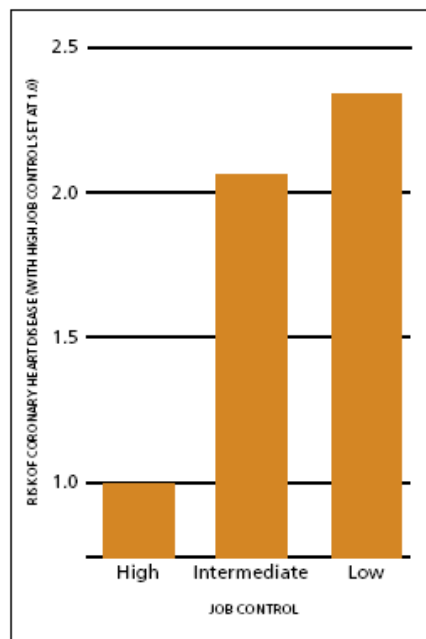

Mal d'esquena

Informe de Salut, 2011

Les condicions de treball es relacionen amb les malalties cardiovasculars i amb la salut mental

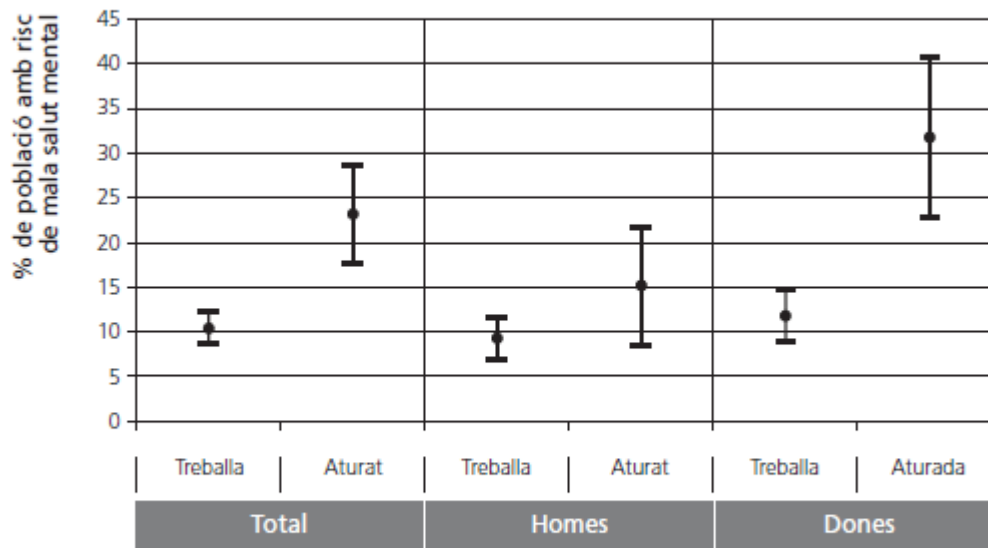
Fig. 4. Self-reported level of job control and incidence of coronary heart disease in men and women

Adjusted for age, sex, length of follow-up, effort/reward imbalance, employment grade, coronary risk factors and negative psychological disposition

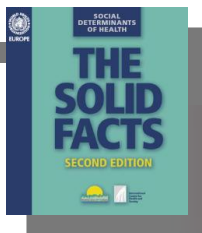
Figura 1.

Risc de mala salut mental segons situació laboral per sexe. Catalunya, 2010

Proporció $\pm$ IC 95%.

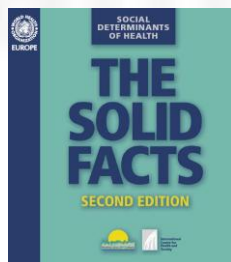
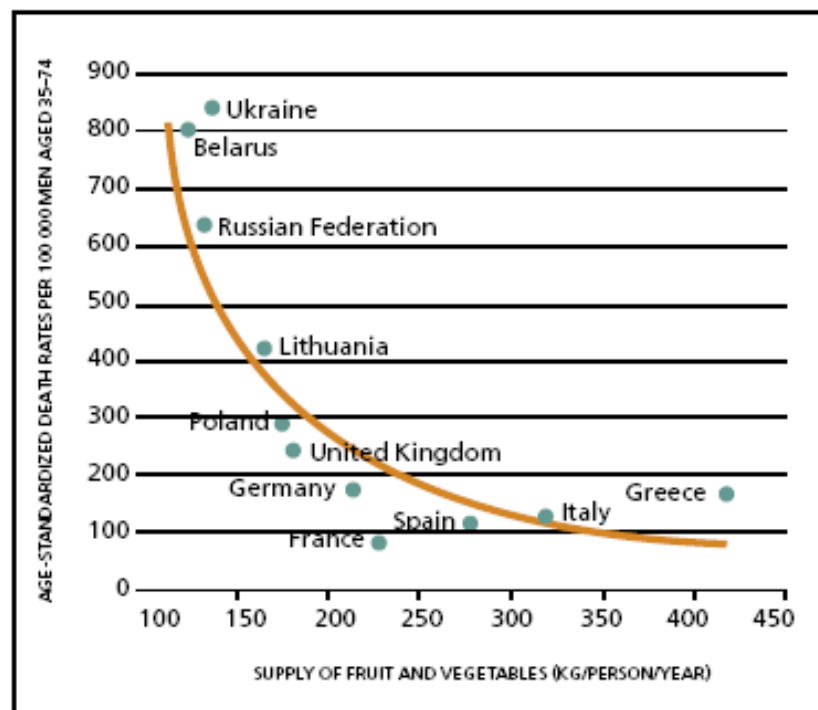
Font: Enquesta de Salut de Catalunya, 2010. Departament de Salut.

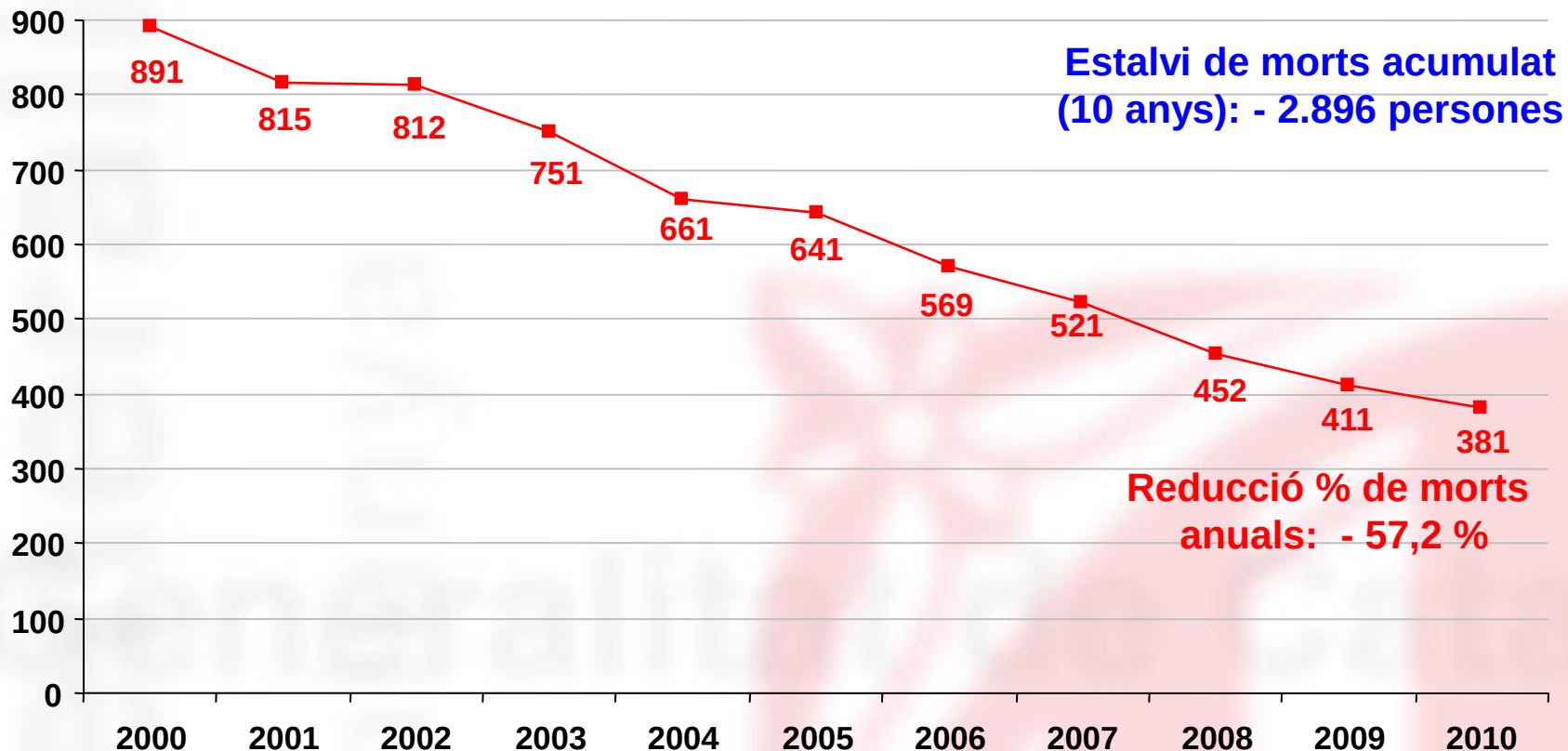
El consum de fruita per capita es relaciona amb un impuls de l'agricultura i els sectors productius i amb la salut (mortalitat coronària)

Fig. 8. Mortality from coronary heart disease in relation to fruit and vegetable supply in selected European countries

Les polítiques de seguretat viària s'han associat a Catalunya a un estalvi de morts acumulat de 2896 persones en 10 anys

Font: Servei Català de Trànsit

L'impacte global (mortalitat, ingressos, despeses indirectes, etc.) equival a un estalvi de 18.000 milions €.

Els escolars que fan més de 60 minuts d'activitat física /dia obtenen millor rendiment acadèmic i tenen millor salut

THE MORE THEY BURN THE BETTER THEY LEARN

YOUR CHILD AMOUNT OF ACTIVITY VARIOUS ACTIVITIES ACADEMIC ACHIEVEMENT

Did you know that kids who are physically active get better grades?

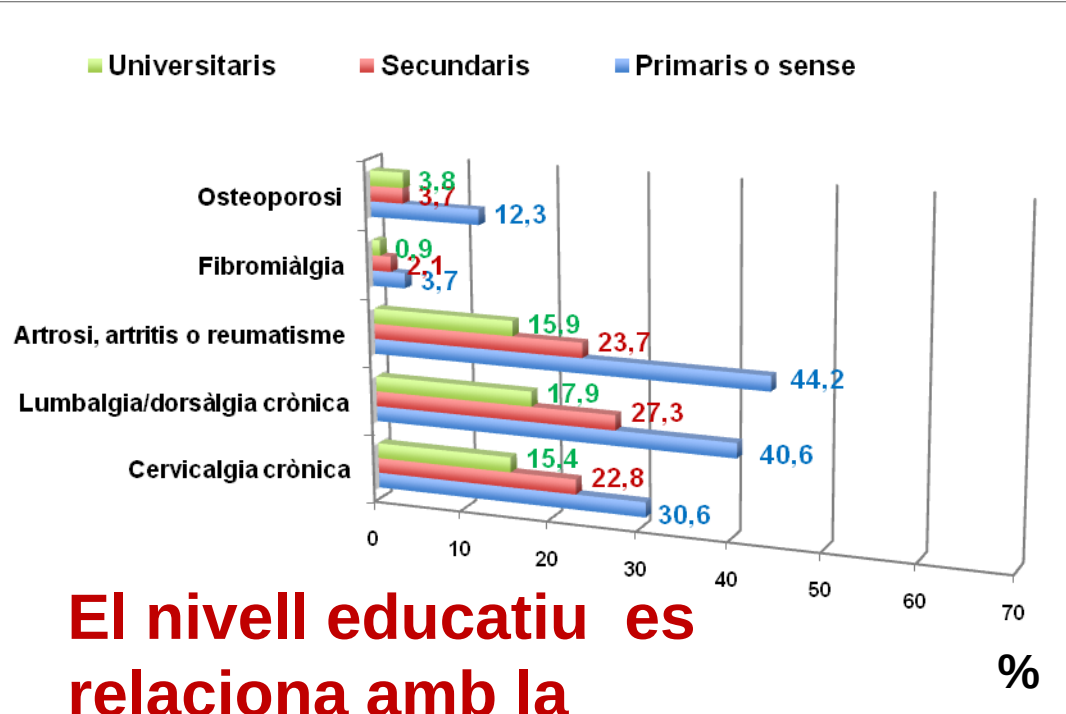
Research shows that students who earn mostly **A's** are almost twice as likely to get regular physical activity than students who receive mostly **D's** and **F's**.

Physical activity can help students focus, improve behavior and boost positive attitudes. Do what you can to help your child be physically active, be it running, biking or swimming. Any type of physical activity is good, and 60 minutes a day is best. Their grades will thank you!

CDC

FOR MORE INFORMATION, VISIT MakingHealthEasier.org/BurnToLearn

SOURCES | CDC. Physical Inactivity and Unhealthy Dietary Behaviors and Academic Achievement. CDC. The association between school-based physical activity, including physical education, and academic performance. Atlanta, GA: U.S. DHHS, 2010.

El nivell educatiu es relaciona amb la freqüència de malalties, entre elles les osteomusculars (ESCA, 2012)

Experiències actuals: alguns exemples

- ❑ Pla Interdepartamental de Seguretat alimentària
- ❑ Pla d'Activitat Física, Esport i Salut (PAFES)
- ❑ “A l'Escola la fruita entra sola”
- ❑ Pla Salut, Escola i Comunitat
- ❑ Salut als Barris
- ❑ Comissió Interdepartamental de Drogues, VIH/SIDA
- ❑ Pla Interdepartamental de Joventut, Infància, Immigració, Pobresa...

Des de la col·laboració interdepartamental a la Salut en totes les polítiques

- ❑ Hi ha múltiples experiències de col·laboració / cooperació interdepartamental / intersectorial que representen guanys en resultats específics dels departaments implicats i també en salut
- ❑ Des de Salut Pública es pot incorporar el valor salut a la priorització i l'avaluació dels resultats de les polítiques no sanitàries
- ❑ Tots els sectors del govern han de poder **capitalitzar les influències que sobre la salut tenen les polítiques que impulsen**
- ❑ EL PINSAP ha de permetre racionalitzar les iniciatives prèvies, coordinar i capitalitzar el discurs de salut de l'acció de govern, amb transparència dels resultats/visibilitat → **Salut en totes les polítiques**

El Pla Interdepartamental de salut pública

Coordinat amb el Pla de salut de Catalunya, és l'eina de govern i el marc indicatiu de les accions de salut pública. Les seves propostes vinculen al govern.

És un mandat legal: compromís parlamentari per unanimitat i és el vehicle de l'estratègia de "Salut a totes les polítiques"

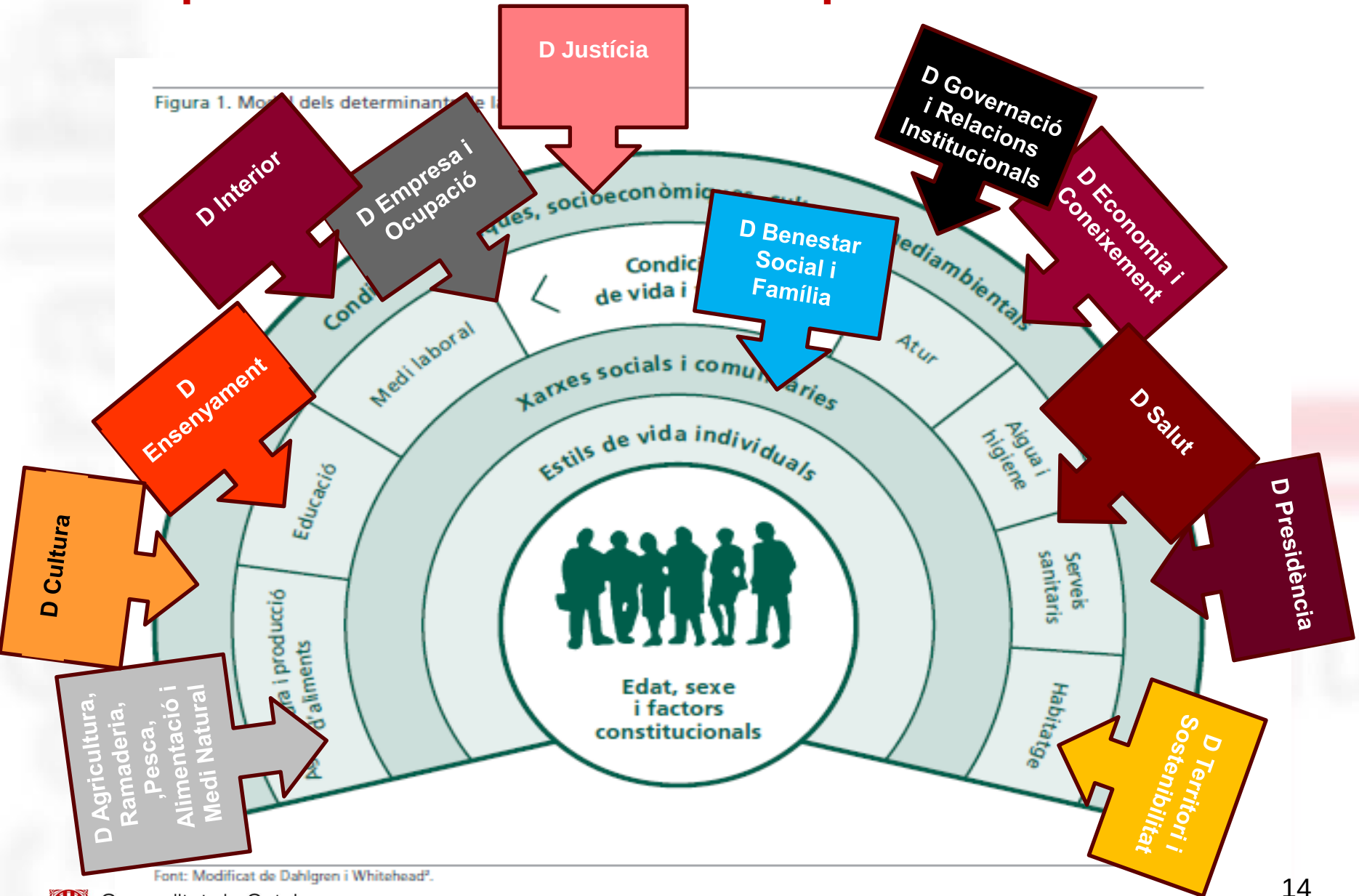

El Departament de Salut, a través de la Secretaria de Salut Pública i de la DGPR, té un paper de lideratge, actuant coordinadament amb el CatSalut

El 20 de novembre de 2012 es va aprovar l'Acord de Govern per a la creació de la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració del PINSAP i el 13.05.13 s'ha constituït

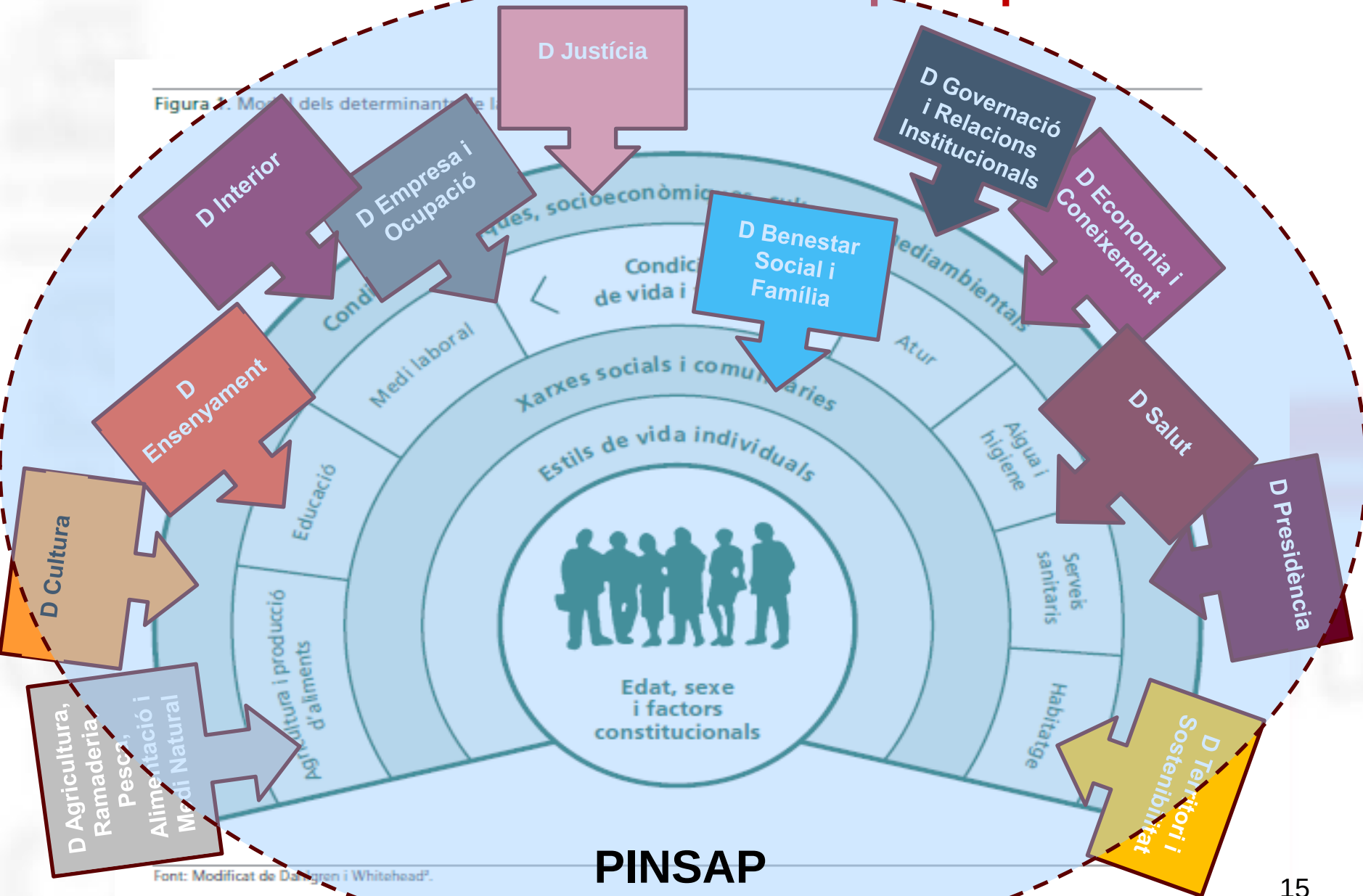
Departaments “determinants” per a la salut

Font: Modificat de Dahlgren i Whitehead².

Articulació de la salut en totes les polítiques

Comissió Interdepartamental de Salut (CIS)

- ❑ Reunió Constitutiva
13.05.13
- ❑ Grups de treball
- ❑ Reunions bil·laterals
- ❑ 5 Reunions CIS
- ❑ Participació 42 entitats

Elaboració del PINSAF (2013)

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

Vídeo animació PINSAF

<http://www.youtube.com/watch?v=QUSaCPVcW4c>

Objectius PINSAP

- ☐ Millorar la salut de la població a partir de l'acció interdepartamental i intersectorial
- ☐ Incorporar efectivament la salut com un dels eixos de la política governamental (salut a totes les polítiques),
- ☐ Implicar tots els departaments del Govern perquè puguin capitalitzar la seva influència positiva sobre la salut i
- ☐ Millorar la coordinació i promoure sinèrgies que comportin un increment de la efectivitat, l'eficiència i la equitat de les polítiques intersectorials sobre la salut i el benestar.

Producte final

- ❑ **Un pla concret que recull l'acció de govern que té resultats en salut** *(que permet que tots els sectors del govern capitalitzin les influències que sobre la salut tenen les polítiques que impulsen)*
- ❑ Amb **objectius definits i avaluable**s, prioritza i recull una sèrie d'iniciatives interdepartamentals i intersectorials que actuen sobre els determinants claus de la salut
- ❑ **Un conjunt sintètic d'indicadors** que permeten un rendiment de comptes / transparència de resultats
- ❑ **Producte dinàmic** que pot incorporar noves activitats i abandonar altres
- ❑ En consonància amb experiències internacionals
- ❑ Amb especial atenció a la **situació socioeconòmica** i als eixos de desigualtat

**Una Catalunya més sana i
més productiva**

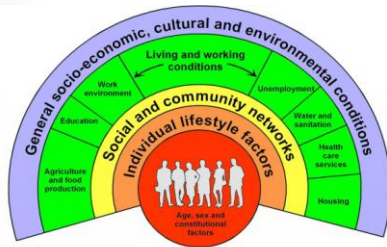
Les activitats del PINSAP es desenvolupen en dues dimensions:

1. Aquelles que promou cadascun dels Departaments en l'exercici de la seva pròpia responsabilitat i competències.

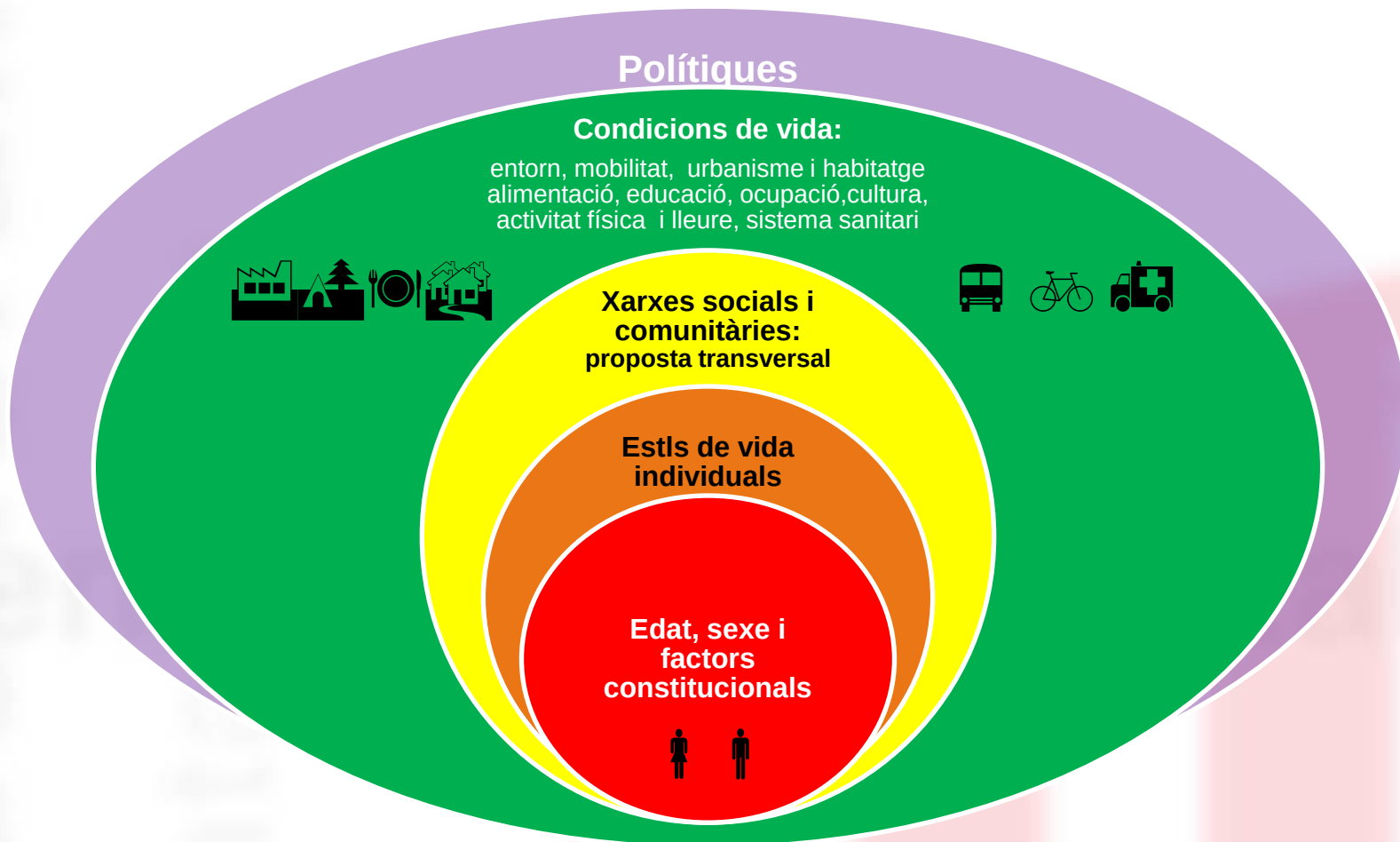
La comissió interdepartamental analitza les activitats i serveis de cada Departament que tenen un impacte rellevant sobre la salut de la població tant pel que fa a la promoció com a la protecció de la salut i si es tracta d'activitats conjuntes amb d'altres Departaments aquelles que tingui la responsabilitat principal de dirigir o de coordinar.

2. Aquelles proposades i desenvolupades ad-hoc en el marc del PINSAP

Source: Dahlgren and Whitehead, 1991

Algunes característiques

- El marc temporal del PINSAP és 2014-5 → horitzó 2020.**
- S'ha acordat un conjunt de 30 actuacions noves o que potencien el seu component interdepartamental i intersectorial, agrupades en dos eixos i 14 àmbits**

Eix 1: Incrementar els anys en bona salut de la població de Catalunya (Promoure una Catalunya més saludable)

□ Inclou actuacions en diferents àmbits de:

- mobilitat,
- alimentació,
- entorn,
- ocupació,
- urbanisme i habitatge,
- educació,
- cultura, activitat física i lleure,
- sistema sanitari,
- polítiques socials.

Eix 2 Global: Incorporar la visió de salut en el disseny i l'avaluació de les polítiques públiques

- ☐ l'incorporació de la perspectiva de salut i equitat en la presa de decisions,
- ☐ l'optimització de l'ús de dades,
- ☐ l'impuls a la recerca,
- ☐ el compromís intersectorial i inter-administracions, en especial amb l'administració local i
- ☐ la participació de tota la comunitat, incloent entitats i societat civil.

Ampliar la disponibilitat d'aliments saludables potenciant l'opció de fruita, fàcil i de proximitat, en els àpats als establiments de restauració

Millorar la salut de la població ocupada mitjançant la creació d'una marca d'empresa promotora de la salut i la seva consideració en els contractes del sector públic

Millorar les condicions promotores de salut en projectes de rehabilitació d'edificis i de nova construcció (escales com opció prioritària, ascensors, aïllament i aclimatament tèrmic i sonor). Actuació prioritària en edificis públics.

Prevenir i millorar els problemes de salut mitjançant una actuació coordinada intensiva dels serveis d'ocupació, salut i de serveis socials, en zones d'especial concentració d'atur

Impulsar l'esport per a la promoció de la salut en adolescents de risc

Promoure la mobilitat activa (caminar - voreres, camins escolars -; bicicleta - carrils bici, serveis de bicicleta comunitàries, vies verdes -, etc) tant en l'activitat quotidiana com en l'oci. Integrar els conceptes de salut i seguretat en el disseny i els plans de mobilitat

Implementar la prova ràpida del VIH a l'atenció primària en àrees prioritàries

Àmbit	Actuació interdepartamental i intersectorial	Repte PINSAP	Grup diana
Entorn	• Vigilància i Millora de la qualitat de l'aire	P P	G (I/E) G
Urbanisme i Habitatge	• Millora de les condicions d'habitatge promotores de la salut : l'aïllament tèrmic i sonor, ascensors i escales segures, visibles i fàcils d'utilitzar tant en edificis d'habitatges com en llocs de feina	P p	J/A G/GG
Mobilitat	• Promoció del transport actiu (caminar –voreres-, bicicleta –carrils bici, serveis de bicicleta comunitàries, etc) tant en la mobilitat quotidiana com a l'oci	Pes P	G J
Educació	• Obertura dels patis i equipaments escolars a la comunitat (Potenciació dels Plans educatius d'entorn)	P Pes	G J /GG
Ocupació	• Actuacions intensives entre ocupació, serveis socials i serveis sanitaris en zones d'especial prioritat • Empreses Promotores de la salut: consideració en contractes públic	P P	A O
Sistema Sanitari	• Impuls a la salut comunitària • Prevenció i control de conductes suïcides codi Risc de suïcidi • Alimentació saludable i mediterrània en entorn laborals: AMED al SISCAT • Detecció ràpida del VIH en centres d'atenció primària i entitats	P S/A Pes In	G/GG A O J
Alimentació	• Opció de fruita en els àpats als bars i restaurants • Actuacions coordinades Serveis Socials, Ensenyament i Salut enfront els trastorns d'alimentació infantil	Pes Pes P	G I G
Cultura i Lleure	• Promoció de la salut a la Joventut a través de les xarxes socials • Impuls a l'esport per a la promoció de la salut en adolescents de risc • Millora de l'accés al preservatiu per reduir les ITS • Potenciació de l'ús de recursos comunitaris a partir de la seva prescripció des dels centres de salut (prescripció social)	A/S A/S A	J J J
Polítiques Socials	Millora de la col·laboració entre els serveis socials bàsics i l'atenció primària de salut Millora de la participació i de les respostes global a les necessitats d'una comunitat a través del foment dels Plans de desenvolupament comunitari	S S/P	GG/A /I/G
Transversal	Programa intersectorial de promoció de la salut comunitària	S/P	A

Programa intersectorial de promoció de la salut a nivell territorial

- Adreçat específicament a millorar les condicions de vida que permetin minimitzar les desigualtats en salut derivades de les desigualtats socials
- Amb un especial enfocament en els efectes sobre el benestar emocional que pot tenir la crisi en determinades persones
- Tenint en compte l'efecte beneficiós que pot tenir el servei comunitari

Programa intersectorial de promoció de la salut comunitària

Benestar Social i salut: (a tall d'exemple) :

☐ En relació a persones grans /malalts o amb altres necessitats

- Acompanyament a visites mèdiques i tràmits administratius
- Ajuda per la compra d'aliments o altres. Suport per al seguiment d'una alimentació saludable
- Acompanyament per sortir al carrer per fer activitat física, altres
- Visites a casa per conversar, llegir, jocs de taula, (suport emocional i estimulació cognitiva)
- Model similars al projecte "radar": comprovar per telèfon, o interfon, o personalment que no hi ha cap necessitat especial i si es detecta, actuar en relació a ella.

☐ Activitats en centres de salut, cívics i comunitaris: Dinamització, xerrades, tallers (cuina, etc), etc.

☐ Acompanyament, i suport social i afectiu de malalts als hospitals, etc.

Els reptes 2014-5 del **PINSAP** es
centren en

Pes
infeccions
Salut mental
addiccions
País

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

Els reptes 2014-5 del **PINSAP** es
centren en actuacions intersectorials
concretes

Pes
infeccions
Salut mental
addiccions
País

Promoció de fruita + mobilitat

Prova ràpida de VIH / Xarxes socials

Codi suïcidi / act. persones aturades

Activitats per joves a l'entorn del lleure

Millora de l'aire/ salut laboral/

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

<http://salutpublica.gencat.cat>

